

VLAAMSE OUDERENRAAD

**Advies 2014/4 naar aanleiding van de Europese
landenspecifieke aanbevelingen voor België**

**Vorbereiding van het Nationaal
en Vlaams Hervormingsprogramma**

**Advies 2014/4 naar aanleiding van de Europese
landenspecifieke aanbevelingen voor België**

**Vorbereiding van het Nationaal
en Vlaams Hervormingsprogramma**

Inhoud

Inleiding	3
Analyse van de landenspecifieke aanbevelingen in 2014	4
Advies voor het Nationaal Hervormingsprogramma	6
1. Federaal beleid	6
1.1. Sociale houdbaarheid van de pensioenen.....	6
1.2. Verhoging van de pensioenleeftijd en verlenging van de loopbanen	8
1.4. Zorg	9
1.5. Armoedebestrijding	9
2. Vlaams beleid.....	10
2.1. Zorg	10
2.2. Arbeidsmarktparticipatie 55-plussers	11
2.3. Armoedebestrijding	12

Inleiding

1. Sinds de economische crisis tracht de Europese Unie het beleid van de lidstaten beter te coördineren. Daarvoor werd een jaarlijks proces uitgetekend: het Europees Semester. Deze coördinatiecyclus moet garanderen dat de lidstaten een coherent economisch en financieel beleid voeren en samen de doelstellingen van de Europa 2020-strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei realiseren. Het Europees Semester focust daarbij enerzijds op begrotingsbeleid en macro-economische onevenwichten, en anderzijds op de vooruitgang op vlak van arbeid, innovatie, onderwijs, klimaat en sociale inclusie.
2. Vanuit het perspectief van dit advies zijn er twee belangrijke stappen binnen het Europees Semester. De eerste daarvan is de publicatie van de landenspecifieke aanbevelingen in juni/juli, waarin op basis van een analyse van de begrotingsplannen en beleidsmaatregelen van elke lidstaat een aantal aanbevelingen worden geformuleerd die moeten bijdragen tot de economische groei in de betreffende lidstaat. Deze worden tegen juni voorbereid door de Europese Commissie, en in juli bekrachtigd door de Raad.

In april van het daaropvolgende jaar leggen de lidstaten hun Nationale Hervormingsprogramma's voor aan de Europese Commissie, waarin ze rapporteren over welke maatregelen genomen worden om de aanbevelingen te realiseren, en over hun vooruitgang op vlak van de vijf doelstellingen van de EU 2020-strategie. In België werken ook de verschillende gewesten een eigen hervormingsprogramma uit, dat toegevoegd wordt aan het Nationaal Hervormingsprogramma.

3. Gezien de Europese aanbevelingen voor België duidelijke voorstellen doen op vlak van het pensioenbeleid, het arbeidsmarktbeleid en de langdurige zorg, duidelijk domeinen die van strategisch belang zijn voor ouderen, acht de Vlaamse Ouderenraad het belangrijk dat de ouderen als relevante stakeholders betrokken worden bij het proces van het Europees Semester, zowel op Vlaams, nationaal als Europees niveau.
4. Met dit advies wil de Vlaamse Ouderenraad zijn rol als Vlaams adviesorgaan voor alle beleid dat van strategisch belang is voor ouderen opnemen in het kader van het Europees Semester en de invulling van de Nationale Hervormingsprogramma's. Het document is opgebouwd uit twee luiken: een analyse van de landenspecifieke aanbevelingen voor België in 2014 en het advies naar aanleiding van de komende nationale hervormingsprogramma's, zowel wat de maatregelen op federaal als op Vlaams niveau betreft.

Analyse van de landenspecifieke aanbevelingen in 2014

1. De Vlaamse Ouderenraad betreurt het gebrek aan aandacht voor armoedebestrijding binnen de landenspecifieke aanbevelingen voor België. Volgens de laatst beschikbare data is zowel in Vlaanderen als in België de armoede binnen de globale bevolking gestegen en wordt nog steeds 19,6 procent van de ouderen in België geconfronteerd met het risico op armoede of sociale uitsluiting. Ten opzichte van het startjaar van de Europa 2020-strategie is het aantal mensen met risico op armoede en sociale uitsluiting bovendien gestegen met meer dan 160 000 personen. Om de overeengekomen doelstellingen in het kader van deze strategie alsnog te realiseren, zou België meer dan een half miljoen mensen uit de armoede moeten helpen tegen 2018. Dat binnen de landenspecifieke aanbevelingen geen aandacht besteed wordt aan deze zware opgave valt moeilijk te verantwoorden. De Vlaamse Ouderenraad pleit ervoor om bij het formuleren van toekomstige aanbevelingen sociale doelstellingen een duidelijkere plaats toe te kennen, naast de economische en budgettaire bezorgdheden.
2. De Vlaamse Ouderenraad stelt vast dat de vergrijzing in het kader van het Europees Semester hoofdzakelijk vanuit het perspectief van de financiële houdbaarheid wordt benaderd. De aanbevelingen leggen een eenzijdige klemtoon op het verscherpen van de voorwaarden voor vervroegde uittreding en het koppelen van de wettelijke pensioenleeftijd aan de evolutie van de levensverwachting. De sociale houdbaarheid van de pensioenen wordt evenwel niet aangekaart in de aanbevelingen.
3. In België zijn de 65-plussers nog steeds de leeftijdsgroep met het hoogste risico op inkomensarmoede, en ook in Europees oogpunt is de inkomensarmoede bij Belgische ouderen hoog. Tegelijk zijn de vervangingsratio's van de Belgische pensioenen onvoldoende hoog, waardoor deze geen adequate bescherming bieden tegen de inkomensval bij pensionering. Een verhoging van de minimumpensioenen en een versterking van het verzekeringsprincipe, waarbij de meerwaarde toegekend per gewerkt loopbaanjaar versterkt wordt, zou het maatschappelijk draagvlak voor pensioenhervormingen vergroten en mensen impulsen bieden om hun loopbaan te verlengen, en zou tegelijk ook de sociale houdbaarheid van de pensioenen versterken.
4. Het voorstel van de Europese Unie om de wettelijke pensioenleeftijd te koppelen aan de levensverwachting gaat voorbij aan een aantal terechte maatschappelijke bezorgdheden omtrent de verschillen in gezonde levensverwachting en startleeftijd op de arbeidsmarkt naargelang het opleidingsniveau en de sociale positie van de betrokkene. De lengte van de loopbaan vormt daarom een beter uitgangspunt voor het pensioensysteem.

5. België voert momenteel volop een hervorming van de voorwaarden voor vervroegde uittreding door, waarbij de voorwaarden voor het vervroegd pensioen opgetrokken worden naar 62 jaar en 40 loopbaanjaren tegen 2016 en ook de toegang tot het stelsel voor werkloosheid met bedrijfstoeslag verscherpt wordt. Desalniettemin vraagt de Europese Unie deze systemen sneller dan gepland af te bouwen. De Vlaamse Ouderenraad wijst evenwel op het belang van adequate overgangstermijnen bij hervormingen, en pleit voor het behoud van de mogelijkheid tot (voorwaardelijke) vervroegde pensionering als principe binnen het Belgisch pensioenstelsel.
6. De Vlaamse Ouderenraad wijst erop dat het pensioenbeleid niet los gezien kan worden van het arbeidsmarktbeleid. Om te kunnen garanderen dat langer werken voor iedereen mogelijk en haalbaar is, zijn sterke maatregelen ter ondersteuning van de werkgelegenheid van ouderen nodig. Bij gebrek daaraan dreigen hogere leeftijds- of loopbaanvereisten voor het pensioen vooral het aantal jaren in werkloosheid of arbeidsongeschiktheid te doen toenemen, en niet de effectief gewerkte loopbaanjaren.
7. Wat de werkgelegenheid van ouderen betreft, lag de arbeidsparticipatie van 55-plussers in het tweede kwartaal van 2014 op 43,7 procent. De tot nu genomen maatregelen volstaan evenwel niet om de vereiste 50 procent te behalen tegen 2020. Om oudere werknemers structureel betere kansen op de arbeidsmarkt te bieden, moet meer begeleiding en bijscholing voor oudere werkzoekenden voorzien worden, moet leeftijdsdiscriminatie op de werkvloer effectief bestreden worden, dienen de ontwikkeling van een leeftijdsbewust personeelsbeleid en aangepaste werkomgevingen verder gestimuleerd te worden en is er nood aan het creëren van meer tewerkstelling voor oudere werknemers (zie ook art. 45).
8. Hoewel het werkdocument van de diensten van de Europese Commissie de lage werkgelegenheidsgraad van oudere werknemers als zorgwekkend beschouwt, maakt de aanbeveling inzake arbeidsmarktbeleid zelf geen melding van ouderen als doelgroep. In 2013 werd daarin nochtans een sterke nadruk gelegd op het stimuleren van levenslang leren en beroepsopleidingen voor ouderen. Hoewel deze punten impliciet vervat (kunnen) zitten in een aantal andere aanbevelingen, betreurt de Vlaamse Ouderenraad de verminderde aandacht voor oudere werknemers in deze aanbeveling.
9. De Vlaamse Ouderenraad wijst erop dat het beleid rond langer werken niet los gezien kan worden van de beleidskeuze voor het vermaatschappelijken van de zorg. Onvoldoende adequate ondersteuning en het gebrek aan een betaalbaar dienstenaanbod maakt het momenteel voor veel ouderen bijzonder moeilijk om baan, gezin, kinderopvang en steun aan (groot)ouders te combineren. In het kader van langer werken wordt het streven naar een balans tussen werk en het opnemen van zorgtaken daarom een belangrijke uitdaging.

10. In het verlengde daarvan moet de omkadering en ondersteuning van mantelzorgers versterkt worden. De praktijk leert dat de druk op mantelzorgers momenteel zeer groot is en, rekening houdend met andere beleidsbeslissingen zoals het langer moeten werken, in de toekomst nog zal toenemen. De vermaatschappelijking van de zorg dient daarom samen te gaan met een structurele ondersteuning van de mantelzorger.
11. Met betrekking tot het verhogen van de kostenefficiëntie van de langdurige zorg, steunt de Vlaamse Ouderenraad de klemtoon die in het werkdocument van de diensten van de Europese Commissie gelegd wordt op de verdere uitbouw van het preventie- en revalidatiebeleid en op de verbetering van de omstandigheden waarin mensen zelfstandig kunnen blijven leven.
12. Tegelijk mist de Vlaamse Ouderenraad aandacht voor de kwaliteit en toegankelijkheid van de langetermijnzorg binnen de landenspecifieke aanbevelingen. Bij het verhogen van de kostenefficiëntie is het immers cruciaal dat de continuïteit, kwaliteit en betaalbaarheid van de dienstverlening gegarandeerd blijven. Tevens zullen er door de vergrijzing bijkomende investeringen nodig zijn om aan de stijgende vraag naar zorg tegemoet te kunnen komen, zowel in de thuiszorg, de semi-residentiële zorg als de residentiële zorg.

Advies voor het Nationaal Hervormingsprogramma

13. De Vlaamse Ouderenraad wijst op de volgende aandachtspunten bij het nastreven van de bovenstaande doelstellingen in 2015 en 2016.

1. Federaal beleid

1.1. Sociale houdbaarheid van de pensioenen

14. De Vlaamse Ouderenraad stelt vast dat het pensioenbeleid de laatste jaren heeft ingezet op het verhogen van de laagste pensioenen, het optrekken van de IGO tot de armoederisicodrempel en het verhogen van de minimumpensioenen voor zelfstandigen. De vervangingsratio's blijven echter laag, waardoor het wettelijk pensioen dreigt af te glijden naar een soort basispensioen, zonder garanties te bieden op het behoud van de levensstandaard. Tegelijk wordt steeds explicieter gerekend op aanvullende pensioenen, pensioensparen en woningbezit voor het garanderen van een adequate levensstandaard voor gepensioneerden.

Voor de Vlaamse Ouderenraad moet het wettelijk pensioen evenwel garant staan voor een voldoende hoog inkomen dat mensen toelaat deel te kunnen nemen aan alle

aspecten van het maatschappelijk leven. Niet iedereen heeft of had immers de mogelijkheden om tijdens zijn loopbaan een pensioen binnen de tweede of derde pijler op te bouwen. Bovendien zijn het vaak de ouderen met een ontoereikend wettelijk pensioen die niet kunnen terugvallen op andere pensioenpijlers.

15. Om gelijke tred te houden met de loonevolutie dient een structureel, jaarlijks, automatisch en procentueel welvaartsmechanisme voor de pensioenen uitgewerkt te worden. De drempelbedragen op vlak van fiscaliteit en de toekenning van sociale rechten moeten de evolutie van deze welvaartsaanpassingen volgen.
16. De Vlaamse Ouderenraad verzet zich tegen de indexsprong.
17. De Inkomensgarantie voor Ouderen (IGO) vormt de voornaamste minimumbescherming voor ouderen met een laag of geen pensioeninkomen. Een belangrijk probleem daarmee blijft echter het fenomeen dat heel wat ouderen wel voor de IGO in aanmerking komen, maar bij gebrek aan kennis of administratieve vaardigheden geen IGO-aanvraag indienen. Een uitbreiding van het ambtshalve onderzoek voor de toekenning ervan (met terugwerkende kracht toegepast), het proactief benaderen van potentiële gerechtigden en het organiseren van een grootschalige informatiecampagne kunnen hier een antwoord op bieden.
18. In navolging van de Commissie Pensioenhervorming 2020-2040 pleit de Vlaamse Ouderenraad ervoor om het vrijgesteld pensioeninkomen binnen de berekening van de IGO op te trekken van 10 procent naar 20 procent. Dit vermindert het aantal gepensioneerden onder de armoedegrens en versterkt de stimulans om al werkend een eigen pensioen op te bouwen.
19. Bij het verhogen van de IGO is het belangrijk dat het gewaarborgd minimumpensioen minstens 10 procent hoger ligt dan de IGO. Op die manier blijft een volledige loopbaan garant staan voor een hoger pensioeninkomen dan de minimumbescherming tegen armoede. De Vlaamse Ouderenraad sluit zich hiermee opnieuw aan bij rapport van de Commissie Pensioenhervorming 2020-2040.
20. Met het oog op het behoud van levensstandaard na pensionering is er nood aan een verhoging van de vervangingsratio's van de pensioenen ten opzichte van het verdiende loon, en aan het verhogen van het loonplafond binnen de pensioenberekening.
21. De Vlaamse Ouderenraad pleit daarnaast ook voor een substantiële verhoging van het pensioenplafond dat toegepast wordt bij pensioenberekeningen waarbinnen het minimumrecht per loopbaanjaar toegekend wordt.

1.2. Verhoging van de pensioenleeftijd en verlenging van de loopbanen

22. Voor het versterken van de financiële houdbaarheid van de pensioenen is een structurele verhoging van de arbeidsmarktparticipatie nodig, zowel onder de algemene bevolking als bij de 55-plussers. Daarbij mag de aandacht evenwel niet enkel gaan naar een kwantitatieve verhoging van de tewerkstelling, maar moet tegelijk ingezet worden op de creatie van kwalitatieve en duurzame banen.
23. De verhoging van de wettelijke pensioenleeftijd naar 66 jaar in 2025 en 67 jaar in 2030 is vanuit het perspectief van een grote groep werkenden momenteel weinig realistisch. Heel wat jobs zijn moeilijk dermate lang vol te houden, en op oudere leeftijd een nieuwe baan vinden is vaak geen evidentie. Vanuit het beleid moet daarom een sterkere nadruk komen te liggen op de creatie van meer en beter houdbare jobs, het stimuleren van investeringen in menselijk kapitaal, een versterking van het aanbod aan sociale dienstverlening ter ondersteuning van mensen die werken en het vergroten van de arbeidsmarktkansen van oudere werkzoekenden.
24. Om mensen aan te moedigen langer te werken moeten duidelijke en positieve prikkels gegeven worden. De afschaffing van de pensioenbonus staat echter in scherp contrast met de maatregelen die daarvoor nodig zijn, en is tevens in tegenstelling met de aanbevelingen van de Commissie Pensioenhervorming 2020-2040. Bovendien beperkt dit ook de mogelijkheden van mensen met uitzicht op een laag pensioen om dit op het einde van hun loopbaan alsnog substantieel te kunnen verhogen.
25. De beperking van de loopbaanperiode die in aanmerking genomen wordt bij de berekening van het pensioen (vroeger 45 loopbaanjaren, 14 040 voltijds equivalente dagen vanaf 2015), heeft een ontradend effect voor het verderzetten van de actieve loopbaan. De Vlaamse Ouderenraad steunt daarom de voorziene afschaffing van de eenheid van loopbaan voor reëel gewerkte dagen. Na het bereiken van 14 040 voltijds equivalente dagen mogen evenwel geen gelijkgestelde periodes meer in aanmerking genomen worden voor de pensioenberekening.
26. Onduidelijkheid en onzekerheid over eventuele verhogingen van de wettelijke pensioenleeftijd en de loopbaanvereisten kunnen het draagvlak voor pensioenhervormingen ondermijnen en werkende mensen op het einde van hun loopbaan net aanmoedigen om vervroegd uit de arbeidsmarkt te stappen. Daarom is het wenselijk dat ook bij toekomstige pensioenhervormingen de toepasselijke loopbaan- en leeftijdsvereisten minimaal 10 jaar op voorhand 'vastgeklikt' worden, en daarna voor de betreffende personen niet meer restrictiever worden.

27. De Vlaamse Ouderenraad pleit voor het behoud van de toegang tot landingsbanen vanaf 55 jaar.

1.4. Zorg

28. Gezien de drastische besparingen die momenteel gepland en doorgevoerd worden, vraagt de Vlaamse Ouderenraad met aandrang oog te hebben voor de betaalbaarheid, kwaliteit en toegankelijkheid van de gezondheidszorg.
29. De federale overheid dient binnen haar resterende bevoegdheden mee te garanderen dat aan elke woonzorgvraag tegemoet gekomen kan worden, zonder verhoging van de financiële druk op ouderen.
30. De Vlaamse Ouderenraad wijst op het belang van het ondersteunen van mantelzorgers door het aanbieden van kwaliteitsvolle en betaalbare professionele zorg, onder meer via de versterking van de thuisverpleging en de gezinszorg. In overleg met de erkende mantelzorgverenigingen moet een degelijke wettelijke ondersteuning van de mantelzorgers uitgewerkt worden.
31. Het is essentieel dat mensen de mogelijkheid hebben hun loopbaan te onderbreken of tijdelijk te verminderen met het oog op het verstrekken van zorg. De Vlaamse Ouderenraad drukt daarom zijn tevredenheid uit met de uitbreiding van de termijnen voor tijdskrediet om een zwaar ziek of gehandicapt gezins- of familielid te verzorgen of bij te staan, om palliatieve zorg te verstrekken en om te zorgen voor een kind jonger dan 8 jaar.

1.5. Armoedebestrijding

32. In afwachting van de realisatie van een structurele en automatische welvaarts koppeling van de sociale uitkeringen, waaronder de pensioenen, mag de tweejaarlijkse welvaartsenveloppe niet uitgehold worden en moet de wettelijke timing gerespecteerd worden.
33. De maximale uitbouw van de automatische toekenning van rechten moet een prioritair aandachtspunt blijven binnen het federale beleid. Daar waar automatische rechtentoekenning niet mogelijk is, moet ingezet worden op het actief opsporen en contacteren van potentieel gerechtigden. Naast de uitbreiding van het ambtshalve onderzoek voor de toekenning van de IGO springt hierbij ook het automatisch toepassen van het statuut van de derdebetalersregeling in het oog.

34. De Vlaamse Ouderenraad vraagt om het behoud en de vereenvoudiging van premies en financiële tussenkomsten om de betaalbaarheid, kwaliteit en energieprestaties van woningen voor eigenaars en huurders te verbeteren.

2. Vlaams beleid

2.1. Zorg

35. In de komende vijf jaar zal het aantal 65-plussers met meer dan 105 000 toenemen. Het aantal 85-plussers groeit met 31 000, een toename van bijna 20 procent. Daardoor zullen de noden op vlak van zorg substantieel toenemen, zowel in de thuiszorg als de (semi-) residentiële zorg. Er moet dan ook een duidelijke strategie uitgewerkt worden die de capaciteit, toegankelijkheid, kwaliteit en betaalbaarheid van de thuiszorg, residentiële zorg en semi-residentiële zorg garandeert.
36. De Vlaamse Ouderenraad pleit daarbij voor een inclusief en leeftijdsonafhankelijk zorgbeleid, dat garant staat voor een gelijkwaardige behandeling van alle doelgroepen met gelijkaardige zorgbehoeften, onafhankelijk van leeftijd en financiële draagkracht.
37. De Vlaamse Ouderenraad steunt het verkennen van de mogelijkheden op vlak van persoonsvolgende financiering in de ouderenzorg. Voor de invoering ervan worden wel duidelijke basisvoorwaarden gesteld, die beschreven worden in [advies 2013-4 over de overdracht van de ouderenzorg naar Vlaanderen](#).
38. Eenzelfde zorgnood moet in de woonzorgcentra samengaan met eenzelfde financiering en personeelsomkadering. Het is daarom aangewezen de programmatie, erkenning en financiering van Rustoorden voor bejaarden (ROB) en Rust- en verzorgingstehuizen (RVT) in één systeem te integreren. Deze dienen gelijkgeschakeld te worden op het niveau van de RVT's. Daarnaast vereisen de groeiende noden ook dat de personeelsnormen in de residentiële ouderenzorg verhoogd worden.
39. Er is dringend nood aan een universeel, objectief en correct indicatie-instrument, zowel om overheidsmiddelen op feitelijke basis toe te kennen als om de zorgrechten van gebruikers te definiëren. Dit indicatie-instrument dient zowel oog te hebben voor fysieke als psychosociale welzijnsaspecten.
40. De Vlaamse Ouderenraad steunt de voorziene uitbouw van de Vlaamse Sociale Bescherming, zeker wat de realisatie van het leeftijdsonafhankelijk hulpmiddelenbeleid betreft. Tegelijk pleit de Vlaamse Ouderenraad evenwel voor de realisatie van de maximumfactuur in de thuiszorg en de residentiële zorg, en voor het onderling

afstemmen van de tegemoetkoming voor de hulp aan bejaarden (THAB) en de Vlaamse zorgverzekering (zie [advies 2013-3 over de overdracht van de THAB naar Vlaanderen](#)).

Een eventuele verhoging van de premie voor de Vlaamse Sociale Bescherming kan enkel verantwoord worden mits de maximumfactuur in de thuiszorg en de residentiële zorg en het leeftijdsonafhankelijk maken van het hulpmiddelenbeleid gerealiseerd worden.

41. Op vlak van het preventiebeleid vraagt de Vlaamse Ouderenraad om aandacht voor zelfzorg, gezonde voeding, bewegingsactiviteiten en primaire ongevallenpreventie.
42. Door de vermaatschappelijking van de zorg neemt de druk op mantelzorgers toe. Er moet dan ook voldoende aandacht gaan naar de nodige ondersteuning van mantelzorgers. Dit vergt enerzijds het bewaken van de garantie op voldoende aanvullende professionele zorg. Anderzijds dient de combinatie van werk en mantelzorg verder gefaciliteerd te worden.
43. De Vlaamse Ouderenraad drukt zijn tevredenheid uit over de aandacht die in het kader van het innovatiebeleid besteed wordt aan zorginnovatie (o.a. Flanders' Care).

2.2. Arbeidsmarktparticipatie 55-plussers

44. Dankzij de overdracht van bevoegdheden in het arbeidsmarktbeleid kan de Vlaamse regering een coherent en doeltreffend doelgroepenbeleid uitwerken, onder meer ten aanzien van de 55-plussers. Voor de Vlaamse Ouderenraad dient dit beleid in te zetten op:
 - a. het verlagen van de loonkost van oudere werknemers;
 - b. het stimuleren van een leeftijdsbewust personeelsbeleid en het aanpassen van de werkomgeving aan de noden en mogelijkheden van de werknemers;
 - c. het bestrijden van leeftijdsdiscriminatie op de arbeidsmarkt, zowel bij aanwerving als op de werkvloer, en het sensibiliseren rond de troeven van oudere werknemers;
 - d. het voorzien in adequate begeleiding, opleiding en ondersteuning voor oudere werkzoekenden.
45. De Vlaamse regering moet een stimulerend beleid rond levenslang leren voeren, met oog op de noden op de arbeidsmarkt en de arbeidskansen op latere leeftijd, maar evenzeer vanuit het oogpunt van persoonlijke ontwikkeling en sociale inclusie.
46. De combinatie van werk en gezin moet ondersteund worden door te voorzien in een betaalbaar en adequaat dienstenaanbod en de aanmoediging van thematische verloven.

2.3. Armoedebestrijding

47. Ook op Vlaams niveau moet het bestrijden van onderbescherming en de niet-opname van sociale rechten centraal staan binnen alle relevante beleidsdomeinen. De Vlaamse Ouderenraad wijst daarbij op het belang van automatische rechtentoekenning en kwalitatieve publieke dienstverlening, zeker ten aanzien van ouderen die minder mobiel zijn en/of geen gebruik kunnen maken van het internet.
48. Om de digitale inclusie van ouderen te versterken moet het beleid rond mediawijsheid en digitale geletterdheid bij ouderen structureel uitgebouwd worden.
49. Heel wat ouderen ervaren omwille van hun financiële situatie, fysieke conditie, etnisch-culturele achtergrond of lage scholingsgraad extra drempels om te kunnen participeren aan het cultureel en maatschappelijk leven. In het kader van de uitrol van de UiTPAS is het daarom belangrijk dat de ouderenorganisaties en lokale ouderenraden voldoende betrokken worden bij de uitwerking van het aanbod, de toeleiding, de communicatie en de aanpak van specifieke participatiedrempels.
50. De Vlaamse Ouderenraad verwacht duidelijke resultaatsverbintenissen van de Vlaamse regering rond de bouw van sociale woningen. Bovendien worden meer middelen voor de sociale huisvestingsmaatschappijen en de sociale verhuurkantoren gevraagd, aangezien zij de aanwezigheid van voldoende betaalbare en kwalitatieve huisvesting voor ouderen bevorderen.

Goedgekeurd door de algemene vergadering op 17 december 2014.

Jul Geeroms
Voorzitter

Mie Moerenhout
Directeur